

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de SAAMBINDER

**GEREFORMEERDE GEMEENTE
NIEUWDORP**

04 Cultuur van
de Bijbelse tijd

09 Op de fiets naar
de gemeenten

10 Een gemeente
in nood

De Appelboom

ds. A. Verschuure, Genemuiden

Het boek Hooglied is vol van symboliek. Zo heeft in onze tekst de Appelboom een diepere betekenis. Gods kinderen zien in deze boom iets van de heerlijkheid van Christus, hun Zaligmaker. Voor Gods volk is Christus als een Appelboom Die staat in een woud vol hoge bomen.

► Als een appelboom onder de bomen des wouds, zo is mijn Liefste onder de zonen; ik heb groten lust in Zijn schaduw, en zit eronder, en Zijn vrucht is mijn gehemelte zoet.

Hooglied 2:3

Wie zijn die bomen des wouds? Het is een beeld van een natuurlijk mens, door Adams diepe val in hoogmoed gevallen. Sommigen bomen dragen geen vruchten en andere bomen dragen kwade of zure vruchten (kantekening 8). Dat is ons aller bestaan. We zijn vruchteloos voor Gods aangezicht en de vruchten die we dragen, zijn stinkende vruchten. We zijn haters van God en van onze naaste. Uiteindelijk worden de bomen gekapt en zijn ze alleen nuttig voor het vuur. Dat is het einde van de natuurlijke mens die nooit voor God leert buigen,

die zich niet bekeert en niet gelooft in Christus. Voor hen zal de buitenste duisternis zijn, waar het vuur niet wordt uitgeblust, tot verheerlijking van Gods rechtvaardigheid.

Geplante Appelboom

Eeuwig wonder, nu heeft God onder de mensenkinderen Zijn Appelboom geplant. Christus is als de Gave des Vaders gezonden naar deze aarde om Borg en Middelaar te zijn, om Vaders geschonden deugden te verheerlijken en de zaligheid voor Gods gemeente op grond van recht aan te brengen. Deze enige Appelboom, Die veel kleiner is dan alle andere bomen des wouds, tekent ons Christus in de gang van Zijn vernedering. Hij is het enige Middel ter zaligheid. Hij staat temidden van de bomen des wouds. We zouden het zo kunnen zeggen: Christus in Zijn algenoegzame arbeid wandelt onder ons in het gewaad van Zijn Woord. En Hij roept ons toe: 'Wendt u naar Mij toe, wordt behouden!'

Voor wie krijgt Hij nu waarde? Welk volk mag Hem aanschouwen als de Liefste onder de zonen? Als Gods Geest in het uur der wedergeboorte mijn ogen opent, dan ga ik iets verstaan van mijn zondige, hoogmoedige en vruchteloze leven. Dan leer ik verstaan zo'n boom des wouds te zijn aan wiens wortel de bijl van de dood ligt. Wat wordt er dan een nood geboren. Men leert een onbekende God achteraan te schreeuwen. Die Appelboom, Christus, is verborgen. Maar de Heere kunnen ze niet meer missen. En de vruchten waarmee ze zich vroeger in leven konden houden, zijn nu voor hen vruchten des doods. Ze kunnen het hart niet verzadigen en brengen uiteindelijk tot de eeuwige dood. Bent u ook zo'n ziel die in het woud loopt? De schuld drukt, het recht eist en de dood blijft over. En de vruchten van mijn tranen, gebeden en eigen-gerechtigheden baten niet meer. Zo'n ziel sterft langzaam maar zeker de hongerdood. Is het in uw leven naar recht ook in de dood geëindigd?

Bij de voorpagina:

GEREFORMEERDE GEMEENTE NIEUWDORP

In 1907 ontstaat er in Nieuwdorp een afdeling van de Gereformeerde Gemeente te Borssele. De eerste jaren worden de kerkdiensten in twee tot kerk verbouwde woningen in de omgeving van het huidige Oranjeplein gehouden. Op 26 augustus

1920 vindt de instituering tot zelfstandige gemeente plaats. Negen maanden later - op 23 mei 1921 - legt ds. G.H. Kersten de eerste steen voor een nieuw kerkgebouw (met ongeveer 200 zitplaatsen) aan de Havenweg. Hij spreekt daarbij over Openbaring 3:8m: 'Gij hebt kleine kracht'. Op 22 september 1921 neemt hij de nieuwe kerk in gebruik. In 1988 wordt het kerkgebouw vrijwel geheel vernieuwd, krijgt het een torenspits en wordt het aantal zitplaatsen uitgebreid tot 230. In verband met de groei van de gemeente valt in 2023 het besluit om het kerkgebouw te vervangen door nieuwbouw. Op 28 juni 2024 neemt ds. L. van der Kuijl de nieuwe Pniëlkerk (met 335 zitplaatsen) in gebruik met een preek over Genesis 32:30. De geschiedenis van de gemeente is beschreven in 'Kleine kracht'. De gemeente telt 213 belijdende leden en 161 doopleden.

Eeuwig wonder

Wat wordt het voor zulke mensen een eeuwig wonder als dan de Appelboom onder de bomen des wouds wordt aangewezen. Als ze door Gods Geest als een rechteloze en helwaardige zondaar tot deze Boom, tot Christus, geleid worden. Wat wordt er dan een honger en een dorst, ja, een heilig begeren geboren om in de schaduw van deze Appelboom te mogen verkeren.

De vruchten van de Appelboom Christus zijn immers zoet voor de geestelijke mond van Gods kinderen.

De tekst zegt: 'Ik heb grote lust in Zijn schaduw'. Ja, wat een wonder als de Heilige Geest hen een plaats geeft onder die Appelboom, om eronder te mogen zitten en te ontvangen: 'Hier wordt de rust geschonken en het vette van uw huis gesmaakt'. De vruchten van de Appelboom Christus zijn immers zoet voor de geestelijke mond van Gods kinderen. 'Zijn vrucht is mijn gehemelte zoet'. En wat mag een ziel, in de stand van het leven, maar ook in de nadere oefeningen nu in Hem vinden? Waar ziet de schaduw op waar ze onder mag zitten? Wat zijn de vruchten die ze mag smaken en haar doen uitroepen: 'Die Appelboom is mijn Liefste'? Kanttekening 10 wijst op de schaduw van Gods bescherming in Christus. Buiten Christus is God een verterend vuur. Maar in de gang van Christus'

vernedering heeft Hij bijzonder op Golgotha de hitte van Gods gramscap geblust. En daarom mogen Gods kinderen, die onder die hitte rechtvaardig zouden moeten vertieren, de schaduw ontvangen van Gods barmhartigheid in Christus. In Zijn nederige geboorte ligt de bedekking van hun schuld. In Zijn tussentredende arbeid ligt de troost van hun zalige ruil: Hij mijn zonden, ik Zijn gerechtigheid. In Zijn dood ligt hun leven. En in Zijn leven ligt de grond van het doden van hun oude mens.

In Zijn bescherming

De schaduw van deze Appelboom wijst ook op de bescherming die Gods Kerk in Christus smaken mag, te midden van de aanvechtingen die hun deel zijn. Wereld, zonde, duivel en eigen vlees houden niet op hen aan te vallen, maar door de verworven Geest van Christus mogen ze, gesterkt en beschermd onder de schaduw van Zijn vleugelen, sterke wederstand leren bieden en eenmaal de overhand behalen. Want in Christus is de Kerk meer dan overwinnaar.

De vruchten die van de Appelboom in hun schoot vallen en door het geloof mogen worden geproefd, benoemt kanttekening 11 als volgt: De vrucht van Zijn dood is tot betaling van hun schuld. De vrucht van Zijn verrijzenis is als grond van hun rechtvaardigmaking en als Bron tot hun heiligmaking. De vrucht van Zijn hemelvaart is als het onderpand van hun heerlijkmaking. En de vruchten van de Heilige Geest verzekeren en verzegelen van hun kindschap, zodat ze door Christus' Geest mogen uitroepen: 'Abba, Vader'. Waarlijk, Hij is mijn Liefste en Zijn vrucht is mijn gehemelte zoet! Kreeg u als een hongerige reeds een plaats onder deze Appelboom, waar u proeven mocht van Zijn schaduw en zoete vrucht? Of wandelt u nog in het woud op weg naar de eeuwige dood? Deze Appelboom staat nu nog onder de bomen des wouds, en kan door Gods Geest nog gevonden worden. ♦

Uit:
HET ABC VAN HET GELOOF
dr. A. Comrie
(uitg. De Banier, 2016).

G

GEWENNEN

Onder de letter G wordt het geloof ook een 'gewennen' genoemd. In Job 22 vers 21 lezen we: 'Gewen u toch aan Hem en heb vrede!'. Over deze tekst hebben we al eerder gesproken, en toen hebben we een soort samenvatting gegeven van de praktijk van het bevindelijke leven. We hebben toen niet alleen de dingen genoemd, maar ook bij elk punt aangetoond hoe de gelovige in die zaken met God gemeenzaam moet zijn. Daarover zullen we niet opnieuw spreken; het is nu alleen onze bedoeling wat het 'gewennen' betreft de eigen aard van het geloof in verschillende werkzaamheden aan u voor te houden.

Ondertussen moet ik u eraan herinneren dat het grondwoord 'sakan' een bijzonder nadrukkelijke betekenis heeft. Zoals Coccejus* opmerkt, betekent het woord 'de betrouwbaarheid testen' van een bepaalde zaak of persoon; anders gezegd: 'een proef op de som nemen', door de waarde van bepaalde zaken of de kwaliteiten van bepaalde mensen aan een onderzoek te onderwerpen. Als die goed en deugdelijk blijken te zijn, went men zich eraan, zodat men er op een vertrouwde wijze mee kan omgaan. In deze tweede betekenis van het woord geeft het op een treffende wijze aan wat het geloof is. Nu gaan we naar de zaak zelf.

Weinig kennis van God

Als het geloof een 'zich gewennen aan', of een zich vertrouwelijk wenden tot Jehova genoemd wordt, ►

vooronderstelt dit dat de HEERE, Jehova, als de God van het verbond dat alleen van Hém uitgaat, niet erg bekend is, terwijl Hij toch als een gave uit enkel genade alles schenken wil. Het is waar dat God door Zijn eigen vinger enige kennis van Hem in het hart heeft geschreven. Paulus noemt dat: ‘wat van God gekend kan worden’ (zie Rom. 1:19 enz.). Vandaar dat de mens in zijn onbekeerde staat (zijn natuurstaat dus) niet alleen enkele beschuldigende of verontschuldigde gedachten kán hebben, maar die ook inderdaad hééft (zie Rom. 2:15). Daar komt nog bij dat men in de kennis van het Evangelie kan toenemen door eigen denkkraft en voorstellingsvermogen. Daardoor kan men een eigensoortig begrip van deze zaken hebben.

Maar toch is deze kennis alleen maar duisternis, niet meer dan onkunde. Het is geen kennis van God, want ze komt voort uit eigen denkbelden en eigen voorstelling van zaken. Daarom wordt deze kennis in Efeze 5:8 ‘de duisternis zelf’ genoemd. Dat heeft Christus ook aan de Joden te kennen gegeven, toen zij Hem vroegen: ‘Zijn wij dan ook blind?’ (Joh. 9:40). Er is ook wel een algemene kennis van God door de wet. Daardoor wordt Hij werkelijk met angst, met grote verontrusting en benauwdheid gekend als de waarachtige en heilige God. God moet de zonde noodzakelijk straffen, opdat zal blijken dat Hij niet gelijk is aan de zondaar waarover het in Psalm 50 gaat (zie Ps. 50:21). ♦

**) Johannes Coccejus (1603-1669) was een invloedrijke theoloog. Hij ontwikkelde met name een verbondsleer waartegen Gisbertus Voetius in het geweer kwam, maar hij was ook een uitstekende taalgeleerde. Als taalgeleerde wist Comrie hem te waarderen.*

► wordt vervolgd

Cultuur van de Bijbelse tijd

Studiesecretariaat Schriftgezag

In de vorige afleveringen stond steeds het vraagstuk van de cultuur centraal. In de moderne uitleg van de Schrift krijgt de huidige cultuur of de antieke cultuur vaak onevenredig veel aandacht.

Dit leidt tot een normatief maken van de eigen cultuur en een verzwakking van het gezag van Gods Woord. Maar, zou gezegd kunnen worden, de Bijbel heeft toch echt een andere cultuur dan de onze? Dat is inderdaad waar. De vraag hoe te denken over de cultuur van de Bijbel is een belangrijke vraag. Door de moderne

hermeneutiek is die vraag alleen nog maar belangrijker geworden. Twee punten zijn hierbij van belang. Allereerst moet er een gangbaar misverstand rechtgezet worden. Sommige theologen spreken zo over de cultuur van de Bijbelse tijd alsof God vrij willekeurig deze cultuur had uitgekozen om daar Zijn openbaring

► Sommige theologen spreken zo over de cultuur van de Bijbelse tijd alsof God vrij willekeurig deze cultuur had uitgekozen om daar Zijn openbaring te laten plaatsvinden.

te laten plaatsvinden. Ook spreken sommigen zo over Gods openbaring in deze cultuur alsof God in die cultuur niet alles heeft kunnen zeggen wat Hij wilde zeggen. De culturele gewoontes zouden soms zo sterk zijn geweest, dat zelfs de openbaring daar niet tegenop kon. Deze voorstelling van zaken is echter God onwaardig. Het miskent Gods almacht en is een terugval in semi-deïsme. Het deïsme is de overtuiging dat God de wereld wel gemaakt heeft, maar Zich er niet meer mee bemoeit. Semi-deïsme is dan de gedachte dat God Zich alleen met sommige dingen bemoeit, en andere dingen hun gang laat gaan.

Geen obstakel

God heeft de cultuur van de Bijbelse tijd verkozen tot de bedding van Zijn openbaring en Hij heeft deze cultuur daarna in Zijn voorzienigheid en algemene genade tot een geschikte plaats gemaakt voor Zijn bijzondere openbaring. De Bijbel is wel geschreven in een andere cultuur dan de onze, maar God heeft dat zo gewild. Hijzelf heeft ervoor gezorgd dat Zijn boodschap in deze cultuur tot volle helderheid kwam. Deze cultuur is ook geen obstakel voor ons als lezers, maar juist een hulpmiddel om Gods Woord te verstaan. God openbaarde niet slechts redding en zaligheid voor Adamskinderen, maar Hij gaf er ook een context bij om die beter te verstaan. De Schrift leert ons niet alleen dat er vergeving is voor erge zondaren, maar ze illustreert dat ook met de voorbeelden van David, Manasse, Petrus en Paulus.

Als tweede, de Bijbel *beschrijft* de cultuur van de Bijbelse tijd, maar zij *schrijft* deze cultuur niet voor. Als de Schrift iets voorschrijft, dan is het gericht tot de menselijke natuur, al dan niet in een bepaalde situatie. Vanzelfsprekend is er in dit opzicht verschil tussen het Oude Testament en het Nieuwe Testament. Het Oude Testament bevat ook de wetten die

golden onder de theocratie van Israël. Die zijn in het Nieuwe Testament niet opgelegd aan de heidenen (Hand. 15:6-21). Wat het Nieuwe Testament voorschrijft is echter gezaghebbend voor iedereen. Dit is dus geen onderscheid wat wij mensen maken, maar wat de Bijbel ons zelf aanreikt.

De cultuur is in de Bijbel dus niet onbelangrijk of afwezig, maar ze gaat niet voorop.

Grieks-Romeins

Sommigen wijzen er graag op dat het Nieuwe Testament ook maar geschreven is in de Grieks-Romeinse cultuur van de eerste eeuw en dus mijlener van onze cultuur afstaat. In zo'n geval wordt echter vergeten dat deze Grieks-Romeinse wereld zelf cultureel zeer divers was. De gemeente in Korinthe was cultureel en sociaal misschien wel de meest diverse gemeente: Joden, heidenen, Grieken, Romeinen, slaven, vrijen, rijken, armen, vreemdelingen, kooplieden, om van de vele religies in de stad maar te zwijgen. Als de apostelen in al die culturele diversiteit hun voorschriften gaven, kozen ze niet voor één bepaalde cultuur. Nee, ze gingen uit van één en hetzelfde Evangelie en één en dezelfde christelijke levensstijl. De apostolische voorschriften richten zich op de menselijke natuur die in alle culturen hetzelfde is.

Heilige kus

Maar, vraagt iemand misschien, het Nieuwe Testament beveelt wel om

elkaar met een heilige kus te groeten, terwijl westerse christenen dat ook niet doen. Het is inderdaad een veel voorkomende oproep in de apostolische brieven om elkaar te groeten met een heilige kus (o.a. Rom. 16:16, 1 Thess. 5:26) of de kus der liefde (1 Petr. 5:14). Veel zou daar over te zeggen zijn, maar de belangrijkste vraag is: beveelt de apostel hier te groeten met een kus, of beveelt hij dat die kus heilig moet zijn? Anders gezegd: stelt de apostel met zijn voorschrift het groeten met een kus in, of vermaant hij om elkaar een heilige kus te geven als groet?

Het eerste is overduidelijk niet de bedoeling van de apostel. De hele Bijbelse tijd door, zowel in het Oude als het Nieuwe Testament en zowel bij jood als heiden werd er gegroet met een kus. Paulus sluit met zijn voorschrift bij dit gebruik van groeten aan en vereist slechts dat het heilig is. Die kus moet niet zijn zoals die van Joab (2 Sam. 20:9) of Judas (Luk. 22:48), maar oprecht en vanuit broederlijke liefde. De kerkgeschiedenis bevestigt deze uitleg. De kerk der eeuwen heeft deze kus nooit opgevat als een absoluut gebod, alhoewel dit heel gemakkelijk had gekund.

Natuur en cultuur

De cultuur is in de Bijbel dus niet onbelangrijk of afwezig, maar ze gaat niet voorop. Eerst komt de menselijke natuur, vervolgens de menselijke cultuur. Soms overheerst de menselijke cultuur de menselijke natuur. Daar getuigt de zendingsgeschiedenis overvloedig van. Wat hebben zendelingen zoals John Paton niet moeten doen om volken van het karnibalisme af te brengen. Maar juist in situaties waarin culturen zo sterk zijn, komt het aan op de onwrikbare overtuiging dat elke cultuur, ongeacht zijn inhoud, onderworpen is aan de heerschappij van Christus (Matth. 28:18). ♦

► wordt vervolgd

De fan van Koelman

ds. G.J. van Aalst, Nieuw-Beijerland

Op 28 maart schreef mijn geliefde broeder ds. C.J. Meeuse me het volgende: 'Ik ben een maand opgenomen geweest en de eerste veertien dagen op IC ben ik geestelijk afwezig geweest. Truus en de kinderen stonden rond het bed om afscheid te nemen, maar ik was me nergens van bewust. Ik heb altijd wel gevoeld - ik had eerder een hartoperatie, 13 jaar geleden - dat er in mij geen kracht is. Nu ervaar ik het bijzonder, nu een dotterbehandeling en het plaatsen van stents grotendeels mislukt is. Twee slagaders blijven toegesloten. Het zou me een wonder zijn als ik weer mag preken...'

Precies drie maanden later, op vrijdag 28 juni, was ik getuige van zijn promotie aan de TUA in Apeldoorn. Broeder Meeuse (78) begon deze academische plechtigheid ontroerd met het woord 'verwonderd'. Wat onvoorstelbaar groot dat de Heere dit gaf! Zo hebben we stil zitten luisteren naar de verdediging van zijn proefschrift over de strijd van Koelman tegen het cartesianisme.

Thema

Ds. Meeuse heeft zich zijn hele leven met Jacobus Koelman (1632-1695) bezig gehouden. Vandaar dat zijn promotor, prof. dr. H.J. Selderhuis, hem 'een fan van Koelman' noemde. Koelman heeft, als vertegenwoordiger van de Nadere Reformatie, een zegenrijk leven geleid in de dienst des Heeren. Eén aspect daarvan is zijn strijd tegen het 'cartesianisme'. Dit filosofische begrip vraagt wat uitleg. De achttiende eeuw wordt wel de eeuw van de Verlichting genoemd. Die Verlichting heeft tot op de dag van vandaag veel kwaad veroorzaakt in kerk en samenleving. 'Verlichting' betekent: 'de verlossing van de mens uit zijn onmondigheid, die hij aan

zichzelf te wijten heeft' (Zó moest ik dat vroeger leren). De mens moet dus mondig worden, moet loskomen van kerk en Bijbel. In de zeventiende eeuw waren er al krachten aan het werk die deze stroming voorbereidden.

Eén daarvan was het cartesianisme. Dat is het gedachtengoed van René Descartes. Op een bijna profetische wijze doorzag en bestreed Koelman het cartesianisme.

In zijn proefschrift heeft ds. Meeuse aangetoond hoe verderfelijk het

cartesianisme doorwerkt tot op de dag van vandaag. Daarbij wordt de ratio, het kritisch denkvermogen van de (gevalen!) mens, gesteld boven de Godsopenbaring in Zijn Woord. Nog steeds zien we de droeve gevolgen ervan in het denken over onder andere God, Zijn Woord, de schepping en het huwelijk.

Dát is kortweg de verdienste van het proefschrift van ds. Meeuse. Daarmee willen we onze broeder ook van harte feliciteren, met het ootmoedige gebed tot de Almachtige Die hiertoe bracht, dat Hij alleen er de eer van zal ontvangen. Zo werd dat aan het einde van de TUA-plechtigheid ook passend tot uitdrukking gebracht.

Verdediging

Tussen het openingsgebed door de voorzitter van de senaat, prof. dr. M.J.

Kater, en zijn afsluitende woorden lag de verdediging van dit wetenschappelijk onderzoek van zo veel jaren. De verdediging tegenover 'hooggeleerde opposanten', zoals prof. dr. A. Baars en prof. dr. A.C. Neele, die beiden wezenlijk principiële vragen stelden. De filosofen prof. dr. H.A. Krop en prof. dr. A. Beck maakten het de promovendus evenmin gemakkelijk. Het was wonderlijk op te merken hoe ds. Meeuse door de Heere kennelijk geholpen werd. Het was een goed en leerzaam samenzijn, in een volle Barnabaskerk, samen met zijn vrouw en talrijk nageslacht, met vele vrienden en bekenden. De plechtigheid stond in het teken van zijn beproefde levensles: 'Vertrouwt op de Heere met uw ganse hart, en steun op uw verstand niet' (Spreuken 3:5).

Rust

We kennen onze broeder al zeker 50 jaar. Hij is gedreven door zijn roepings- en plichtsbesef. Nu gunnen we hem wat rust. Rust in God, door Christus. Samen met zijn trouwe levensgezellin, aan wie hij na de Heere heel veel te danken heeft.

Onze dichter-dominee broeder Meeuse heeft zelfs een Psalmberijming gepubliceerd. Daaruit zingen we met en voor hem Psalm 84 vers 3:

*Welzalgig is, die zwak van kracht;
Zijn sterkte slechts van U verwacht.
En die ter harte neemt Uw wegen. ♦*

In Gods Woord komen veel woorden voor in hun letterlijke betekenis, maar soms hebben die een figuurlijke betekenis. In dat geval is er sprake van beeldspraak. Zo'n woord wordt wel een metafoor genoemd. In deze rubriek een aantal voorbeelden daarvan.

Fontein

ds. J. Schipper, Scherpenzeel

Een fontein is een natuurlijke of kunstmatige springbron van water. Fontein trekken nogal wat bekijks, vooral wanneer het water hoog opspuit. Een voorbeeld van dat laatste is de fontein in de Saoedische stad Djedda, gebouwd in de jaren tachtig van de vorige eeuw. Deze schiet met een snelheid van 375 km per uur uit de grond en bereikt een hoogte van 312 meter.

Te dien dage

Ook in de Bijbel komen we fontein tegen. Diverse keren als bron van het zuivere water, dat steeds opwelt uit de grond. Het stopt niet! En dat wordt ook als beeld gebruikt in geestelijke zin. Opvallend dat Eliëzer de vrouw voor Izak, Rebekka, ontmoet bij een fontein en dat ook Jezus de Samariitanse vrouw spreekt bij een fontein. Wanneer Simson met een ezelskinnebak duizend man geslagen heeft en daarna bang is van dorst te moeten sterven en tot de HEERE roept, lezen we: 'Toen kloofde God de holle plaats die in Lechi is, en er ging water uit van dezelve, en hij dronk' (Richt. 15:19a). Simson heeft toen die plaats genoemd 'de fontein des aanroepers'.

De profeet Zacharia gebruikt een veel aangehaalde tekst met het woord fontein: 'Te dien dage zal er een fontein geopend zijn voor het huis Davids en voor de inwoners van Jeruzalem, tegen de zonde en tegen de onreinheid' (13:1). Wanneer we deze tekst in het verband lezen, wordt het duidelijk dat met 'te dien dage' bedoeld wordt de tijd dat de Messias zal gekomen zijn. Dat Hij doorstoken is en zij over Hem zullen rouwklagen. Hier wordt dus bedoeld op de tijd van het Nieuwe Testament. Het is de tijd dat de Zaligmaker Zijn bloed zal storten tot een volkomen verzoening.

En dat heeft Hij nu gewillig gedaan,

opdat Hij zou voldoen aan de opdracht van Zijn Vader en de Goddelijke deugden zou opluisteren, maar opdat er ook een volk zalig zou kunnen worden, want, zo lezen we: 'Vader, Ik wil dat waar Ik ben, ook die bij Mij zijn, die Gij Mij gegeven hebt' (Joh. 17:24). Dat wat in de eeuwigheid was toegezegd, heeft Hij ook in de tijd waargemaakt. Maar dat wat nu voorwerpelijk is geschied door het lijden en sterven van Jezus Christus, zal ook onderwerpelijk moeten worden toegepast.

Uit de eeuwigheid

Te dien dage! En wat gebeurt er dan? Dan zal er een fontein geopend zijn. Hier wordt de Messias ons getoond als een Fontein. Waarom dit beeld? Wel, te Jeruzalem aan de voet van de berg Sion ontsproot de fontein Siloam. En ten tijde van Manasse werd rond die fontein een muur gebouwd. Als dan Jeruzalem belegerd werd, kon het volk toch nog van water worden voorzien. Maar zo is nu Christus als een Fontein ontsproten uit de eeuwigheid voor een belegerde kerk, opdat Hij dat Sion van water zou kunnen voorzien.

Christus is de Fontein waarover Zacharia spreekt, zoals David dat doet in Psalm 36: 'Want bij U is de fontein des levens; in Uw licht zien wij het licht' (vers 10). ♦

► wordt vervolgd

Bernardus in Parijs

H.J. van Voorst, Driebergen-Rijsenburg

Hij hield hun de vorm van de ware filosofie voor ogen en spoorde hen met de grootste aandacht aan om de wereld te verzaken en zich aan de armoede van Christus te wijden. Toen de preek gedaan was, bekeerde niemand van de aanwezigen zich. Bedroefd vertrok hij...

Het zijn de laatste maanden van het jaar 1140. Bernardus van Clairvaux ligt op zijn knieën. Hij worstelt met zijn preek, of nog beter: met zijn publiek. Hij heeft ze vandaag al toegesproken. Maar de studenten lieten zich niet vangen. Die zijn wel wat gewend, die willen kwaliteit. Zou het hem morgen wel lukken?

Scholing op drift

Parijs kent in de twaalfde eeuw veel studenten. Studeren is een voorrecht dat niet velen is vergund. Een kerkelijke of politieke loopbaan ligt zeker in het verschiet. Studenten volgen een beroemde leraar, scharen zich rond zijn leerstoel en klonteren samen in de belangrijkste steden van het land.

De laatste jaren kent Parijs een wel heel beroemde docent. Abelardus is er neergestreken! Dat belooft wat, want ondanks zijn stormachtige carrière heeft hij veel te bieden. Als student profiteer je van zijn ongeëvenaarde kennis. Maar vooral is zijn nieuwe methode in trek. Hij stelt kritische vragen aan oude teksten en weegt de betekenis van veelgebruikte woorden. Het schuurt steeds meer naarmate hij deze manier van werken toepast op de Bijbel en de theologie.

Bernardus heeft er van gehoord. Anderen sporen hem aan op te treden voordat het helemaal mis gaat.

Misschien kan hij Abelardus in het goede spoor houden. Bernardus is niet tegen grondige kennisverwerking. Ook hij verwerkt de kerkvaders op zijn eigen manier. En hij is een woordkunstenaar van de eerste orde. Maar hij ziet wel een gevaar.

Daarom klinkt het de volgende dag zo: 'De Geest alleen kan het openbaren. Het is nutteloos de boeken te raadplegen, ondervraag liever de ervaring! De wijsheid is het waarvan de waarde door de mensen niet wordt gekend. Uit de verborgenheden wordt zij opgedolven, en haar zoetheid wordt niet gevonden in het land van hen die een zoetelijk leven leiden. Want het is de zoetheid des Heeren, en als ge haar niet gesmaakt hebt, zult ge haar niet zien!'

Het onderwijs van Abelardus schiet tekort. Bernardus promoot een andere school. De school van zijn klooster ziet hij als de beste plaats om de smaak van het geloof, de pijn van het berouw en de vreugde van de liefde eigen te maken. Daar brengt de ridderzoon de strijdbaarheid op hoger niveau, daar oefent hij zich tegelijk in nederigheid door handenarbeid.

De vrucht

Hoe komt deze preek binnen? Het is maar wie je het vraagt. Criticus Berengarius wijst de mooie woorden af:

'Een wijs man, zo zegt Horatius, denkt eraan geen rook uit glans, maar licht uit rook te halen. Bernardus heeft hier te weinig aandacht aan gegeven. Wat Jezus open en onverhuld zegt, heeft hij zelf in de mist van zijn preek gehuld om zo de weg van het begrip af te snijden'. Maar hij is dan ook op de hand van Abelardus.

Eén van de latere secretarissen van Bernardus is juist vol lof. Hij is als student bij de preek aanwezig, maar voegt zich samen met 21 anderen bij zijn nieuwe meester. In zijn "Fragmenta Gaufridi" schrijft hij: 'Gezegd zij de dag waarop de Zon der gerechtigheid en van mededogen bij haar opkomst mijn arme ziel vanuit de hoogte heeft bezocht om een dwarse en verkeerd gerichte mens met een enkel woord, aanstonds en in een oogwenk geheel en al te herscheppen door een onopgemerkte beweging van de hand van de Allerhoogste'.

Bernardus van Clairvaux is ook nu nog het lezen waard. Zeker als de Middeleeuwse achtergrond duidelijk wordt. Hij biedt veel voor het zielenleven, zijn gedachten over politiek en onderwijs helpen de lezer verder. ♦

CGO start in oktober in Amersfoort een cursus over het werk van Bernardus van Clairvaux. Voor meer informatie zie: cgo.nu/toerusting/amersfoort-leergang-middeleeuwse-theologie

Op de fiets naar de Friese gemeenten

L. Vogelaar, Scherpenzeel

Nadat de classis ermee instemde dat de afdeling in Akkrum zelfstandig zou worden, kozen de leden een kerkenraad. Moedergemeente Lemmer werd er niet bij betrokken en stuurde toen maar geen afgevaardigden naar de instueringdienst.

Per abuis stond later in het Kerkelijk Jaarboek dat Akkrum op 30 maart 1939 was geïnstitueerd. Dat gebeurde echter op 27 oktober 1938. Volgens overlevering preekte ds. R. Kok bij deze gelegenheid over Psalm 109:30. In de notulen van Lemmer staat echter: 'Ds. Fraanje zal morgenavond Akkrum institueren'. Hij verving ds. J. Vreugdenhil, die ziek was. Lemmer hoorde er niets meer van, dus informeerde men een maand later 'of Akkrum nu inderdaad geïnstitueerd was. Zo ja, dan zondag de leden afgeven, niet alle namen aflezen doch

en bloc afkondigen dat deze leden van Lemmer naar Akkrum overgingen'. De beide Friese gemeenten gingen dus op een wat bijzondere manier uit elkaar.

Isolement

Akkrum heeft maar vier ouderlingen gehad: S. Schaap (1933-1941), P. van Woerden (1933-1972), S. Haitsma (1971-2000) en W.J. de Bas (1979-1995). In 1944 was B. de Groot diaken. De classisscriba noteerde: 'Het verzoek van Akkrum om meer bezoek der predikanten wordt in ernstige over-

weging genomen'. Maar het was wel oorlogstijd... Auto's reden er nauwelijks meer. 'Dadelijk na de bevrijding maakten wij op de fiets de reis naar de Lemmer, Oudemirdum en Akkrum', schreef ds. W.C. Lamain. 'Zaterdagmorgens stapte ik om 5 uur in Akkrum weer op de fiets om de reis naar Rijssen te aanvaarden, donker en regen. Ik wist bijna niet thuis te komen, doch telkens maar zuchten of de Heere mij toch kracht wilde schenken, en... ik mocht diep in de middag weer bij mijn vrouw en kinderen komen, verblijd dat ik na 9 maanden die

gemeenten weer had mogen dienen.'

Raar groepje

Rond 1950 was Y. Bijlsma diaken. Daarna was hij koster, totdat S. Bangma het in juni 1957 overnam. W.J. de Bas, die in oktober 1949 overkwam uit de Hervormde Kerk in Waddinxveen, werd in 1951 diaken. Hij werkte bij ouderling Van Woerden, en dat gold ook voor S. Haitsma, diaken vanaf 2 april 1952. Van Woerden las tweemaal per zondag een preek, doorgaans uit een oude schrijver, vaak in de oude druk. 'Soms was er geen organist, dan moest ik invallen', zegt A. Lukasse-Haitsma uit Kesteren. Later was haar broer Berend organist. Ds. A. Vergunst ging in Akkrum eens op kerkenocht. Een van de koster's duidde hem uit welke kerken er in het dorp waren. Die... en die... In een straatje zit nog een raar groepje, zei hij. Daar moet ik vanavond preken, zei ds. Vergunst ad rem, en hij nodigde de koster hartelijk uit om te komen.

Vergaderingen

Vaak was er maar één kerkenraadsvergadering per jaar. Dan werden kandidaten gesteld voor de ambtsdragersverkiezingen. De ledenvergaderingen werden 'in het kantoor' gehouden: in de pakhuizen van Van Woerden. Vanaf 1962 waren er nooit meer dan veertien mannen aanwezig, en later waren het er nog geen tien. In 1970 werd zelfs geen enkele kerkenraads- of ledenvergadering gehouden. In 1978 was er een bijzondere samenspreking. Vier leden van het Interkerkelijk Vredesberaad (IKV) kwamen met de kerkenraad praten over afschaffing van de kernwapens. Na anderhalf uur was men het nog niet eens. In de diakenbank zaten J.A. Pitlo (1977-1987), G. Claus (1987-1992) en D. van Omme (1992-1994). Claus, die nu in Rijssen woont, kerkte van 1969 tot 1992 in Akkrum. 'De oude ouderling Van Woerden kwam met de bus om huisbezoek bij ons af te leggen.' Claus herinnert zich de goede sfeer. 'Er was een heel fijne band, ook in de gemeente. En het werk deden we eendrachtig'. ♦

► Kerkinterieur in Akkrum.

► wordt vervolgd

Een gemeente in nood

ds. H. Hofman, Grand Rapids (VS)

‘Hier scheen ons ’t water t’ overstromen’. Deze woorden uit Psalm 66 blijven in mijn gedachten als we aan dit artikel voor de rubriek Van Overzee beginnen.

Op zaterdag 22 juni teisterde een overstroming de gemeente van Rock Valley. U heeft er in het Reformatorisch Dagblad over kunnen lezen. Na hevige regenval begaf een dam het en de gevolgen zijn in veel gevallen diepingrijpend geworden. Vele huishoudens kregen in die nacht van vrijdag op zaterdag, rond de klok van twee uur, slechts enkele luttele minuten de tijd om hun huis zo spoedig mogelijk te verlaten vanwege het snel stijgende water. De berichten die ons sindsdien bijna dagelijks bereiken, zijn ronduit heftig. Tientallen gezinnen uit de gemeente van Rock Valley zijn alles kwijtgeraakt. Wat waterschade is, weten zij die het meegemaakt hebben. Het mag een wonder heten dat er geen verlies van mensenlevens te betreuren is.

▶ Overstroming te Rock Valley.

Kerk onder water

Onze broeder, ds. J.J. Witvoet, zou die bewuste zondag elders zijn, maar reisde zaterdag rechtsomkeert naar zijn gemeente in nood. Toen ik contact met hem kreeg, was hij net gearriveerd bij zijn kerkgebouw, en hij schreef: ‘Souterrain geheel onder water. Water drie treden verwijderd van de kerkzaal’. Het was duidelijk dat er voor hem geen preekstoel zou zijn op zondag, althans, niet op de plaats waar de gemeente normaliter samenkomt.

Twee dingen vielen mij op. Allereerst, het aangrijpende feit dat ik zelf juist in die week - nog geheel onwetend van wat er in Rock Valley zou gebeuren - erg bezig was geweest met de staat van Gods Kerk als instituut, zowel in Noord-Amerika als in Nederland. De enorme verwarring en het vrijwel onophoudelijk geknaag aan de ‘institutionele eenheid van de kerk’, zoals het onlangs werd benoemd, benauwde me. Zal er nog eens een tijd komen dat we de structuren van ons kerkelijk leven kwijtraken? Zijn we de gevolgen van Covid-19 alweer vergeten toen we ook geen kerkdiensten konden hebben? Zijn we er alert op hoe snel dingen zich ontwikkelen en elkaar opvolgen?

Ik dacht aan berichten in het RD over synodes hier en daar, over kerkverbanden die over zaken als het Schriftgezag uit elkaar dreigen te vallen. Het gaat ook onze deur niet voorbij. Hier schijnt ons ’t water te overstromen, daar worden we bedreigd door ’t vuur!

Profeet Daniël

Wat me aangreep was dat, van het ene op het andere moment, de kerk van Rock Valley dicht ging. Alles stond onder water, geheel onverwacht. Het zal ook nog wel even duren voordat de kerk weer open kan. We stonden erbij stil in onze eigen gemeente. We zongen Psalter 76, naar Psalm 29: ‘’t Is de HEER’ Wiens wenk de stromen, in hun woede kon betomen’.

Onwillekeurig moest ik denken aan de profetieën van Daniel. Het zijn profetieën over tijden die zwaar zijn om te verstaan, maar die ook, zoals weleens is uitgedrukt, tijden kunnen worden die de leeuwen van koning Darius en de wilde dieren van keizer Nero in kinderspel zullen doen veranderen. De tijd van de antichrist die de heiligen der hoge plaatsen zal verstoren. De tijd dat Gods dag niet meer in ere zal worden gehouden. De tijd dat de zondag verdwijnen zal als eerste dag van de week. Zien we nu de voorboden daarvan? Schriftgetrouwheid en Schriftgebondenheid komen meer en meer onder druk te staan.

Als de tijd komt dat de kerk er niet meer is om u of mij ‘op te vangen’, zijn we dan geborgen achter het bloed? Hebben we dan méér dan de structuren en de muren? Kunnen we dan Koning Jezus ontmoeten zonder verschrikken?

Grote saamhorigheid

Het tweede wat mij opviel, is dat er op zulke momenten, ondanks de grote afstanden hier, onmiddellijk een grote saamhorigheid openbaar kwam. De offervaardigheid is spontaan en enorm. Men leeft intens mee, dichtbij en op afstand. Er is indringend voorbede gedaan in alle gemeenten overzee.

Ondanks veel dat met zorg vervult, voel je opeens een warmte die weldadig aandoet. Het is de warmte van: ‘Als één lid lijdt, lijden allen’. Zo bevelen we hen die getroffen zijn ook in uw voorbede aan, en dat onze ogen zouden geslagen zijn op Hem Die voor Zijn Kerk instaat, door alle wereldweeën heen, ook al gaat het nog zo hoog. ♦

Van acrobaat tot Sioniet

Uit het leven van ouderling A. de Deugd

B. Hooghwerff

uitg. Den Hertog; 143 blz., € 18,90

In het boek "Van acrobaat tot Sioniet" gaat het over diverse gezinsleden van de familie De Deugd, in het bijzonder over Arie de Deugd (1896-1973). Deze Arie had het samen met drie broers ver geschopt in de wereld van de artiesten. Maar de Heere greep in en daarover gaat het vooral in dit boek: Gods vrije genade waardoor acrobaten tot Sionieten zijn gemaakt.

De schrijver van dit boekje is B. Hooghwerff, die al heel wat heeft samengesteld op kerkhistorisch gebied. In deze pennenvrucht begint hij iets te vertellen over de ledeboerianen in Dordrecht en Zwijndrecht. In die plaatsen ontstonden in de negentiende eeuw namelijk ledeboeriaanse gezelschappen. Over zijn bezoeken aldaar heeft Ledebor zelf iets geschreven. Zo was hij in 1863 ook bij de ernstig zieke Leendert de Deugd geweest in Zwijndrecht, die na dit bezoek nog drie maanden geleefd heeft. Hij werd slechts 44 jaar en liet zijn vrouw met zes kinderen achter. Zoon Hendrik (1855-1923) trouwde met Maria Vogel, bij wie hij veertien kinderen kreeg. Vanuit Zwijndrecht kwam dit gezin via Ridderkerk te wonen in Dordrecht. Aan de godsdienst deden ze niet veel, al werden de kinderen wel Hervormd gedoopt en was er een Bijbel in huis.

De zoons van deze Hendrik zochten hun vermaak in de wereld. Ze waren erg lenig en oefenden net zo lang tot ze acrobatische toeren konden uithalen. Na verloop van tijd wisten ze daarmee groot succes te behalen in binnen- en buitenland.

Aanvankelijk noemden deze broers zich de Zeelandia Brothers. Ook op zondag traden ze wel op, bijvoorbeeld in 1908 in Kunstmin in Dordrecht. In 1909 reisden ze met een circusgezelschap naar onder meer België, Frankrijk en Italië. Ze rekenden met God noch gebod.

Toch zou er aan het optreden van 'The 4 Powerboys' (Arie, Nico, Bas en Hein) een einde komen. De Heere greep in, middellijkerwijs door ingrijpende sterfgevallen in 1921, namelijk van hun moeder

en van broer Hein kort daarna. Hein waarschuwde zijn broers op zijn sterfbed: 'We zijn helemaal verkeerd bezig'. In 1923 overleed hun vader. Verder in 1925 hun ongehuwd gebleven zus Maaïke en in 1926 de getrouwde zus Johanna. Verschillende broers gingen toen bij ds. J. van Vliet naar de kerk.

Voor Arie de Deugd is die prediking gezegend. En over deze Arie gaat het in het verdere van dit boek, waarin ook veel interessante zaken betreffende de kleine kerkgeschiedenis van Dordrecht vermeld staan: over ds. J. van Vliet (aanvankelijk oefenaar), over de (Oud) Gereformeerde Gemeente aan de Museumstraat, de Gereformeerde Gemeente aan het Kasperspad, over ds. D.L. Aangeenbrug, de scheuring in 1953, enzovoort. Arie de Deugd is na 1953 samen met L. Rietveld vele jaren ouderling geweest in de Gereformeerde Gemeente in Nederland te Dordrecht. De familie De Deugd woonde toen in Dubbeldam, waarheen ze in verband met hun tuinderij verhuisden. Ze bleven echter kerken in Dordrecht.

Zeker voor kerkmensen uit Dordrecht is dit een interessante geschiedenis en natuurlijk ook voor nazaten van de familie De Deugd. Een voor velen van ons nog bekende persoon is de in het boek genoemde Hendrik de Deugd (1934-1998), een zoon van Nico. Binnen de Gereformeerde Gemeenten stond H. de Deugd aan de basis van het Kerkelijk Bureau in Woerden als administrateur. Hij diende de gemeente te Zeist als ouderling.

Hoofdpersoon Arie de Deugd overleed in 1973. Op de begrafenis spraken ds. F. Mallan en ds. G. van de Breevaart. Ds. Mallan sprak over Psalm 42 en zei onder meer: 'De Deugd is toneelspeler geweest in de wereld, maar niet in de godsdienst'.

ds. J. Schipper, Scherpenzeel

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

AANGENOMEN

naar Terwolde-De Vecht, kandidaat J. Janse te Vierhouten, die bedankte voor de overige op hem uitgebrachte beroepen.

BEROEPEN

te Aalburg, Ooltgensplaat en Wageningen, kandidaat J.C. Kriekaart te 's-Gravenpolder; te Chilliwack (British Columbia, Canada) en Nobleford (Alberta, Canada), ds. S.W. Janse te Rijssen-Zuid; te Oostkapelle, ds. A.T. Vergunst te Carterton (Nieuw-Zeeland); te Vlissingen, ds. P.G. Heijkamp te Emmeloord.

PREEKBEURTEN SLIEDRECHT

Het is tot verwondering en grote blijdschap dat de Heere ons een eigen herder en leraar heeft willen schenken. De bevestigings- en de intredediensten van kandidaat R.T. Michielse zullen op D.V. 11 september plaatsvinden. Vanaf deze datum vervallen alle reeds afgesproken preekbeurten. De studenten, predikanten en emerituspredikanten

bedanken wij hartelijk voor hun komst en voor de prediking die is gebracht in onze gemeente. De Heere vervulle: 'Werp uw brood uit op het water, want gij zult het vinden na vele dagen'.

Kerkenraad Sliedrecht

VERSLAG VERGADERING CLASSIS UTRECHT 7 JUNI 2024

Namens de roepende kerk van Waardenburg opent ds. G. Pater de vergadering op de gebruikelijke wijze. De 14 gemeenten zijn vertegenwoordigd door 7 predikanten, 19 ouderlingen en 2 diakenen, aan wie keurstem wordt verleend. Het moderamen wordt als volgt samengesteld: ds. M.T. Al-Chalabi, preses; ds. A.A. Brugge en ds. D. de Wit, assessoren; J.A. van de Poel, quaestor; A.A. Gorter, scriba.

Ingekomen is een schrijven van het deputaatschap Buitenlandse Kerken, waarin verzocht wordt ds. Brugge te benoemen als consulent van de gemeente Randburg, in de plaats van ds. G.J.N. Moens. Ds. Moens heeft aangegeven dit consulentschap te willen beëindigen vanwege zijn leeftijd en de aard van de werkzaamheden. De vergadering stemt met het voorstel in. De scriba wordt verzocht ds. Moens

namens de classis te bedanken voor het werk dat hij heeft mogen doen.

Twee appelzaken worden in besloten zitting behandeld. Bij de rondvraag merkt een afgevaardigde op dat in verband met de appelzaken persoonsgegevens van appellanten en andere betrokkenen zijn gedeeld. Is dit gelet op de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) toegestaan? De scriba geeft aan dat deze gegevens alleen met de afgevaardigden worden gedeeld en in de beslotenheid van de classisvergadering worden besproken. Deze werkwijze blijft binnen de kaders van de AVG.

Een andere afgevaardigde informeert naar een vervolg van de goede bijeenkomst die gehouden is over het thema 'Interne eenheid'. Het moderamen zal op een volgende vergadering een voorstel doen.

De classisvergadering wordt voortgezet op 30 augustus, of op 10 juli in geval een kandidaat een beroep aanneemt naar een classisgemeente. Daarom sluit de preses de vergadering provisorisch. Ds. Pater van de roepende kerk eindigt de vergadering op de gebruikelijke wijze.

A.A. Gorter, scriba

Berichten

BIJEENKOMST VOOR MANNEN VAN VROUWEN MET AUTISME

Op donderdag 26 september organiseert Helpende Handen voor het eerst een bijeenkomst voor mannen van vrouwen met autisme. Er zijn al bijeenkomsten voor jongeren met autisme, voor ouders van kinderen met autisme, voor volwassenen met autisme en voor vrouwen van mannen met autisme. In de afgelopen jaren is er ook meer bekend geworden over autisme bij vrouwen. Er bestaan gespreksgroepen voor vrouwen met autisme. Ook mannen van vrouwen met autisme kunnen behoefte

hebben aan onderling contact en het uitwisselen van ervaringen. Bent u of kent u een man die getrouwd is met een vrouw met autisme, dan komen we graag met u in contact. U kunt contact opnemen met Inge van Hell via w.vanhell@helpendehanden.nl of tel. 06-57147800. Meer informatie op helpendehanden.nl/26september

VOORLOPIGE OPBRENGST ZENDINGS DAG

De voorlopige opbrengst van de zendingdag op 15 juni is berekend. Het bedrag bestaat uit collecte-bijdragen,

sponsorgeld en afdracht van de standhouders. Het voorlopige totaalbedrag is € 151.837,-.

We willen, na de Heere, u allen hartelijk danken voor uw grote betrokkenheid bij het zendingswerk, die niet alleen in de hoge opkomst maar ook in uw gulle gaven op de zendingdag zichtbaar is geworden. Laat de wereldwijde uitbreiding van Gods Koninkrijk ook een terugkerend onderwerp in uw gebed zijn. Op www.zendingdag.nl is het podiumprogramma terug te kijken en te luisteren. U kunt ook nog steeds een gift overmaken op het

bankrekeningnummer van ZGG: NL63 RABO 0322 4013 13 onder vermelding van 'zendingsdag 2024'.

ZEEUWSE ZENDINGSFIETSDAG

Op woensdag 17 juli organiseren de gezamenlijke zendingscommissies van de classis Goes voor de 19e keer een fietsdag door Zuid-Beveland. Er zijn fietsroutes van 8 tot 61 kilometer. Ook is er de mogelijkheid voor een wandeling, eveneens is er een autoroute. Op de startlocatie (Fruitbedrijf Van Damme, Zuidweg 23, Nisse) is er een presentatie door het zendingsbureau over het

zendingswerk. Er is een schrijfkaartenactie voor zendingswerkers, een kraam met zendingsartikelen en verkoop van consumpties. Er zijn ook kinderactiviteiten, waaronder een huifkartocht. Het huren van een fiets of tandem is mogelijk. De dag begint om 9.30 uur. Meer informatie: zie ZGG/activiteiten

FIETSTOCHT VOOR DE OASE

Op dinsdag 16 juli is er een fietstocht (25 kilometer) over de kop van het eiland Goeree-Overflakkee. De opbrengst is voor de gasten van De Oase. Inschrijven: tussen 18.30 en

19.00 uur; kosten € 3,- p.p., € 12,50 per gezin. Startpunt: kwekerij Klepper, Oudelandseweg 27, Ouddorp. Info: diaconaalgastenhuisdeoase.nl

ZANGAVOND

Urk - Kerk Geref. Gemeente, De Noord 7, zat. 6 juli, 19.30-22.30 uur, psalmzangavond met als thema: 'Jeruzalem dat ik bemin', spreker oud. J.C. van Haaften, leiding ds. A. Verschuure, Robert Jan Lokhorst en Steven van Middendorp, orgel; doelgroep: jongeren uit de classis Kampen van circa 18-35 jaar.

GG Nieuwdorp neemt nieuw kerkgebouw in gebruik

Afgelopen vrijdag, 28 juni, heeft de gemeente van Nieuwdorp haar nieuwe kerkgebouw in gebruik genomen.

Ds. L. van der Kuijl, consulent van de gemeente, sprak daarbij over Genesis 32:30. Het thema was: Voor Gods aangezicht in de Pniëlkerk. Dit werd uitgewerkt in twee punten:

1. Gedaagd voor God.
2. Gered door God.

Omdat het oude kerkgebouw te klein was geworden en ook niet meer voldeed aan de eisen van de tijd, viel in

maart 2023 het definitieve besluit om op dezelfde locatie tot nieuwbouw over te gaan. Tijdens de bouw werden de kerkdiensten in een loods van het plaatselijke Bevrijdingsmuseum gehouden. Deze ruimte werd om niet beschikbaar gesteld.

De Pniëlkerk heeft 335 zitplaatsen op de begane grond en 117 in de aangrenzende zaal. Op de galerij kunnen in de toekomst nog 75 zitplaatsen worden gerealiseerd. Architectenbureau Born BV uit Sommelsdijk tekende voor het ontwerp en Aannemingsbedrijf Franje

BV uit 's-Heer Arendskerke verzorgde de bouw. De totale kosten bedroegen 3,5 miljoen euro. In dit bedrag is ook begrepen de aankoop van het naastgelegen bedrijfspand, dat begin volgend jaar wordt gesloopt om plaats te maken voor de (verplichte) aanleg van een toegangsweg en 53 parkeerplaatsen. Het 'nieuwe' Knipscheerorgel, dat boven de kansel komt te staan, is momenteel in opbouw bij Rene Nijse in Oud-Sabbinge en zal naar verwachting dit najaar in gebruik worden genomen.

Kerkdiensten

ZONDAG 7 JULI 2024

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Aalburg** 18.00 uur stud. K.L. Blok; **Aalst** 14.30 uur stud. W. de Jong; **Alblasserdam** 16.00 uur (H.D.) ds. C. Sonneveld; **Apeldoorn** 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; **Arnhem** 18.45 uur ds. B. Labee; **Barendrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Barneveld-Centrum** 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; **Barneveld-Zuid** 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar; **Beekbergen** 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; **Berkenwoude** 19.00 uur ds. G.J. Baan; **Bodegraven** 10.00 uur ds. H. van der Heiden en 18.30 uur ds. W. Harinck; **Borssele** 18.00 uur ds. M. Karens; **Boskoop** 9.30 (H.D.) en 16.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Brakel** 15.30 uur ds. G. Pater; **Capelle aan den IJssel-Middelwatering** 16.30 uur ds. H. van der Heiden; **Capelle aan den IJssel-West** 18.45 uur ds. J.M. Evers; **De Valk-Wekerom** 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; **Den Haag-Scheveningen** 10.00 en 16.00 uur ds. J.W. Verweij; **Den Helder** 15.30 uur stud. H.R. Keurhorst; **Deventer** 10.00 uur ds. A.B. van der Heiden en 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; **Dinteloord** 14.30 uur ds. G.J.N. Moens; **Dirksland** 10.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. K. Boeder; **Doetinchem** 15.00 uur ds. A.B. van der Heiden; **Dordrecht** 16.45 uur ds. W.A. Zondag; **Drachten** 9.30 en 19.00 uur ds. C. van Krimpen; **Ede** 9.30 (H.D.) en 16.00 uur ds. J.B. Huisman; **Eindhoven** 16.30 uur ds. N.I. Ude; **Elspeet** 10.00 en 18.30 uur kand. J. Janse; **Enkhuizen** 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; **Enschede** 15.00 uur ds. S.W. Janse; **Enter** 9.30 (H.A.) en 15.00 uur ds. J. IJsselstein; **Ermelo** 9.30 (H.D.) en 14.30 uur ds. G. van Manen; **Genemuiden** 9.30 en 15.30 uur (H.D.) ds. W. Mouw; **Goes** 9.30 en 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; **Gorinchem** 9.30 uur ds. W.J. Karels en 15.00 uur (H.D.) ds. H.J. Agteresch; **Gouda** 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; **Goudswaard** 10.00 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; **'s-Gravenpolder** 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; **'s-Gravenzande** 15.30 uur ds. J.B. Zippro; **Groningen** 19.00 uur ds. J. IJsselstein; **Hardinxveld-Giessendam** 9.30 en 18.00 uur ds. J.M.D. de Heer;

Hendrik-Ido-Ambacht 9.00 en 16.00 uur ds. M.H. Schot; **Hilversum** 10.00 en 17.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Hoofddorp** 9.30 en 16.00 uur stud. J. Kroon; **Hoogeveen** 19.15 uur ds. A. Verschuure; **Houten** 15.30 uur ds. A.A. Brugge; **Kampen** (locatie: Bovenkerk, Kampen) 9.30 uur ds. D.W. Tuinier en 15.30 uur ds. A. Schreuder; **Kapelle-Biezeling** 16.30 uur ds. C. Harinck; **Katwijk aan Zee** 10.00 en 16.00 uur ds. W. Siffhout; **Klaaswaal** 15.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Kootwijkerbroek** 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; **Kortgene** 14.00 uur ds. G.J. Baan; **Krimpen aan den IJssel** 9.30 en 16.30 uur ds. M. Joosse; **Kruiningen** 9.30 (H.D.) en 18.00 uur ds. G. Hoogerland; **Leiderdorp** 10.00 uur ds. H. Brons en 16.00 uur ds. P. Mulder; **Lelystad** 9.30 uur ds. P.G. Heijkamp en 19.00 uur ds. J.B. Huisman; **Lisse** 18.30 uur ds. P. Mulder; **Marknesse** 9.30 en 15.30 uur ds. E. Bakker; **Meeuwen** 9.30 en 18.00 uur stud. W. de Jong; **Meliskerke** 9.30 en 19.00 uur ds. A.E. Brijder; **Melissant** 10.00 en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; **Middelburg-Centrum** 14.00 uur kand. J.C. Kriekaart; **Middelburg-Zuid** 9.30 en 16.00 uur ds. M. Boersma; **Mijdrecht** 10.00 en 15.30 uur kand. R.T. Michielse; **Moerkapelle** 9.30 uur ds. P. Mulder en 18.30 uur ds. H. Brons; **Naaldwijk** 18.30 uur ds. M. Joosse; **Nieuw-Beijerland** 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Nieuwdorp** 14.00 uur ds. L. van der Kuij; **Nieuwer Ter Aa** 18.30 uur kand. R.T. Michielse; **Nieuwerkerk** 15.00 uur ds. A.P. Baaijens; **Nijkerk** 9.30 en 18.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nunspeet** 9.30 en 15.30 uur (H.D.) ds. A. Schot; **Ooltgensplaat** 14.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Oostburg** 15.00 uur ds. S. Maljaars; **Oosterend (Texel)** 10.00 en 16.00 uur ds. P.C. Vlot; **Oosterland** 10.00 uur ds. C. Harinck, 14.30 uur ds. K. Boeder en 18.30 uur ds. M.G. van Middendorp; **Opheusden** 9.30 en 16.00 uur ds. A. Verschuure; **Oppendoes** 10.00 en 18.00 uur stud. H.R. Keurhorst; **Ouddorp** 15.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Oude-Tonge** 15.00 uur ds. M. Blok; **Poederloijen** 9.30 en 18.30 uur ds. C. Sonneveld; **Poortugaal** 18.30 uur ds. J. van Rijswijk;

Poortvliet 10.00 en 14.30 uur ds. M.G. van Middendorp; **Puttershoek** 18.00 uur (H.D.) ds. W.J. Karels; **Rhenen** 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; **Ridderkerk** 9.30 (H.D.) en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Ridderkerk-Slikkerveer** 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Rijssen-Noord** 9.30 en 18.30 uur ds. A.T. Huijser; **Rijssen-West** 9.30 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; **Rijssen-Zuid** 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; **Rotterdam-Alexanderpolder** 14.30 uur ds. W.A. Zondag; **Rotterdam-Centrum** 18.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Rotterdam-Zuidwijk** 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; **Scherpenisse** 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; **Scherpenzeel** 10.00 en 18.30 uur ds. J. Beens; **Sint Annaland** 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; **Sint Philipsland** 18.30 uur ds. J.J. Tanis; **Sliedrecht** 16.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Soest** 19.00 uur ds. W. Visscher; **Spijkernisse** 19.00 uur ds. H. van der Heiden; **Sprang-Capelle** 9.30 en 15.00 uur stud. K.L. Blok; **Stolwijk** 10.00 en 19.00 uur ds. C. Hogchem; **Terneuzen** 15.00 uur ds. M. Karens; **Terwolde-De Vecht** 14.30 uur (H.D.) ds. P.D. den Haan; **Tholen** 10.00 en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Tricht-Geldermalsen** 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. A.A. Brugge; **Uddel** 10.00 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Urk** 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; **Utrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. W. Harinck; **Veenendaal** 9.30 (H.D.) en 16.30 uur ds. B. Labee; **Vlaardingingen** 10.00 en 16.30 uur ds. J.M. Evers; **Vlissingen** 9.30 uur ds. J.J. Tanis; **Waarde** 9.30 en 18.00 uur ds. L. van der Kuij; **Waardenburg** 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; **Wageningen** 9.30 uur ds. D. de Wit en 15.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Werkendam** 10.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Westkapelle** 9.30 en 18.30 uur kand. J.C. Kriekaart en 14.00 uur ds. A.E. Brijder; **Westzaan** 19.00 uur stud. J. Kroon; **Wierden** 15.00 uur ds. A.T. Huijser; **Woerden** 10.00 en 19.15 uur ds. W.A. Zondag; **Zeist** 18.30 uur ds. A. Schot; **Zoetermeer** 10.00 en 18.30 uur ds. J.B. Zippro; **Zwijndrecht** (locatie: Kerkstraat 10, Hendrik-Ido-Ambacht) 11.30 en 18.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Zwolle** 15.00 uur ds. J. Beens.

DINSDAG 9 JULI 2024

Aagtekerke 19.30 uur (voor de zending) ds. J.M.D. de Heer; **Berkenwoude** 19.30 uur ds. P. Mulder; **Borssele** 19.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Drachten** 19.30 uur ds. J. van Laar; **Genemuiden** 19.30 uur ds. A. Verschuure; **Nieuw-Beijerland** 14.00 uur (huw.bev.) ds. H.A. van Zetten; **Poortvliet** 19.30 uur (voor de GBS) ds. G. Beens; **Terneuzen** 19.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Uddel** 19.30 uur ds. C.A. van Dieren.

WOENSDAG 10 JULI 2024

Aalst 19.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Ermelo** 19.30 uur ds. C. Hogchem; **Goudswaard** 19.30 uur ds. A. Schot; **Kruiningen** 19.30 uur (Evangelisatiedienst) ds. M. Joosse; **Leiderdorp** 19.30 uur ds. P. Mulder; **Lisse** 19.45 uur ds. A. Schreuder; **Middelburg-Centrum** 19.30 uur ds. C. Sonneveld; **Naaldwijk** 19.45 uur ds. F. Mulder; **Nieuwdorp** 19.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Nieuwe-Tonge** 19.30 uur ds. G.J. van Aalst; **Nijkerk** 13.30 uur (huw.bev.) ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nisse** 19.30 uur ds. B.J. van Boven; **Ouddorp** 19.30 uur kand.

J. Janse; **Rilland-Bath** 19.30 uur ds. K. Boeder; **Soest** 19.30 uur ds. G. van Manen; **Sprang-Capelle** 19.30 uur ds. D. de Wit; **Wierden-Aadorp** 19.30 uur (Ingebruikname kerkgebouw) ds. A.T. Huijser; **Woerden** 18.30 uur (huw.bev.) ds. W. Harinck; **Wolphaartsdijk** 19.30 uur ds. E.J. Boudewijn; **Zeist** 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Zwolle** 19.30 uur ds. W.J. Karels.

DONDERDAG 11 JULI 2024

Boskoop 19.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Capelle aan den IJssel-West** 19.45 uur ds. A.T. Huijser; **De Valk-Wekerom** 14.30 uur (huw.bev.) ds. B.J. van Boven; **Genemuiden** 13.30 uur (huw.bev.) ds. A. Verschuure; **Hendrik-Ido-Ambacht** 14.00 uur ds. M.H. Schot en 19.30 uur (H.D.) ds. C. van Ruitenburg; **Hoofddorp** 19.45 uur ds. G.J.N. Moens; **Hoogeveen** 19.30 uur ds. S.W. Janse; **Meliskerke** 14.30 uur (huw.bev.) ds. M. Karens; **Mijdrecht** 19.30 uur ds. A. Verschuure; **Rijssen-Zuid** 14.00 uur (huw.bev.) ds. S.W. Janse.

VRIJDAG 12 JULI 2024

's-Gravenpolder 14.30 uur

(huw.bev.) ds. S. Maljaars; **Hardinxveld-Giessendam** 14.00 uur (huw.bev.) ds. W.J. Karels; **Opheusden** 13.45 uur (huw.bev.) ds. W. Mouw.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 7 JULI 2024

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. M. Vos; **Breda** (Vriesdongen 1) 10.30 uur; **Emmen** (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; **Leeuwarden** (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur (Bijbeluur) evang. S. de Visser en 16.00 uur; **Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23)** 10.00 uur ds. M. Karens en 16.30 uur evang. A. van Setten; **Rotterdam** (Gouwstraat 36b) 14.00 uur evang. M. Rozema; **Scheveningen** (Keizerstraat 177) 14.30 uur evang. M. van Velden; **Tilburg** (Offenbachstraat 105) 10.00 en 16.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

VOOR ALLE IN DIT NUMMER GENOEMDE TOEKOMSTIGE DATA GELDT:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Advertenties

BROUWER
PSYCHOLOGEN

Psychologische hulp voor kinderen en volwassenen

Brouwer Psychologen geeft hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen bij psychische klachten en in moeilijke situaties. Dat doen we vanuit onze christelijke identiteit, al ruim 30 jaar. Wij bieden o.a.:

- behandeling en begeleiding
- psychologisch onderzoek

Dit doen we ook voor mensen met een verstandelijke beperking.

Kijk op www.brouwerpsychologen.nl.
Of bel **0180 - 426955**

Ridderkerk, Barneveld, Geldermalsen en Apeldoorn (nieuw)

Te huur per 01-08-2024; zelfstandig 1-persoons appartement aan de rand van **Kootwijkerbroek**. 06-44957111

MARIA HOEVE

Nieuw in de Alblasserwaard!

VERGADEREN | OVERNACHTEN | GENIETEN

0183 - 741 030
WWW.MARIAHOEVE-HOORNAAR.NL

Actueel boek 'Troost voor Israël', ds. C. Sonneveld, ds. A. Schot e.a. Boekhandel of www.ramshoorn.nl

De Boekenhoeve onbetwist
Uw aanbiedingspecialist
Ga naar: www.deboekenhoeve.nl

ANDANTE
-orgelcentrum-

Uw dealer van
Johannus Monarke Content Domus Viscount Mixtuur
(Hauptwerk orgels)

* Ruim assortiment bladmuziek (ook klavar)
* Verkoop en verhuur, ook voor zaal en kerk
* Collectie kleine blaasinstrumenten

Industrielaan 26 • Veenendaal • tel 0318 - 50 50 63
www.andanteorgels.nl

Woonruimte gezocht voor alleenstaande moeder met 2 kinderen. Rhenen/Achterberg/Elst/Amerongen. 0683354829

D.V. zaterdag 28 september 2024 hoopt Stichting Fondsenwerving De Schutse haar jaarlijkse landelijke verkoop te houden. Tijdens deze verkoop is er van alles te koop en zijn er verschillende activiteiten te doen voor jong en oud. U bent van harte welkom tussen 10.00 en 15.30 uur aan de Stationsstraat 28 in Kesteren.

Lijkt het u/jou leuk om deze dag te helpen als vrijwilliger? Ieder jaar zoeken we veel vrijwilligers voor bijvoorbeeld verkopen achter een stand, helpen/toezichthouden bij de activiteiten voor kinderen, het ronddelen van de catering, verkeer regelen, enz. Interesse?

Stuur een mailtje naar Esther de Kock via edkock@deschutse.nu met uw naam, telefoonnummer en waar u graag mee zou willen helpen. Wilt u ook laten weten of u de hele dag beschikbaar bent of een dagdeel?

U kunt het ook telefonisch doorgeven via 06-48914540. Graag ontvangen we uw/jouw aanmelding. Hartelijk welkom!

<p>Word ook de baas over jouw stress & onrust Mét garantie op resultaat!</p> <p>Heb jij genoeg van onrust, stress, spanning, gejaagdheid, angst, paniek, somberheid enzovoorts?</p> <p>&</p> <p>Ben jij op zoek naar ontspanning, rust in je hoofd en weer lekker in je vel zitten?</p>	<p>..laten we de oorzaak aanpakken in plaats van de symptomen!</p> <p><i>Albert van den Broege</i> www.ab-coaching.net 0625081102</p>
--	--

Ervaar jij bovenstaande klachten? Doe gratis mee met mijn online workshop: **'Weg met je onrust!'**
DV 8 augustus 2024 13.30 uur
Meld je snel aan via de website of scan voor meer informatie en aanmelden!

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ AMBTSKLEDING ✓ KOORKLEDING ✓ ROUWKLEDING ✓ HERENKLEDING ✓ MAATKOSTUUM ✓ BRUIDEGOMKLEDING
<p>Klamar's FASHION BY ROBERT</p>	<p>'s-Gravenstraat 63 's-Gravenpolder 06-14531528</p>
<p>Voor openingstijden en mogelijkheden voor een privé-afspraak, zie www.klamarsfashion.nl</p>	
<p>Wij zijn van 26 juli tot 17 augustus gesloten i.v.m. zomervakantie.</p>	

Voor de vakantie, maar ook handig thuis - Aloë Vera Pakket: Aloë Vera Gel en Hand&Body Lotion (Neolife):
bij droge, gevoelige, ruwe en schrale huid, voedt en verzacht de huid.
Voor jong en oud! Juli-aanbieding.
Kommie 06-34826766
www.naturalhealthproducts.nl

Welkom in onze gezellige B&B in Elspeek! Vlakbij bos en hei.
www.bbochtendgloren.nl 06 13450569

Dorst
BEGRAFENISVERZORGING

- Tholen (en omgeving) 0166 - 69 74 38
- Zuid-Beveland 0113 - 26 06 81
- Schouwen-Duiveland 0111 - 21 00 02

begravenisverzorgingdorst.nl
(geen crematies)

Voor een respect- en stijlvolle begeleiding

Nieuw in EDE: B&B Bij het Raadhuis.
www.bijhetraadhuis.nl / 06-23663636

Vos
begravenisverzorging

Wij verzorgen alléén begravenissen in elke woonplaats in Nederland, maar voornamelijk op de Veluwe, in Kampen en omgeving en in Rijssen en omgeving.

Dag en nacht bereikbaar én beschikbaar.

Regio Kampen, IJsselmuiden, Genemuiden
T 038 33 323 83

Regio Rijssen, Enter, Wierden
T 0548 540 053

Regio Veluwe en omliggende gebieden
T 0577 401 689

Vetrouwde verzorgd

www.begravenisverzorgingvos.nl

DH begravenisverzorging
Den Hollander

- Alleen begravenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

☎ 010 - 460 05 09
✉ info@tdenh.nl
🌐 www.begravenisverzorgingdenhollander.nl

Welkom terug op ons bungalowpark!

De Verrassing
Bungalowpark

AL 65 JAAR
VERRASSEND OP TEXEL

www.deverrassing.nl
0222 318906

Praktijk den Uijl

- ✓ HULPVERLENING
- ✓ COACHING
- ✓ TRAINING
- ✓ TOERUSTING

Nieuwerkerk aan den IJssel | Barneveld | Yerseke

T 010 7 411 411 | E info@praktijkdenuijl.nl
I www.praktijkdenuijl.nl

Veelal vergoed door ziektekostenverzekeraars

Ga aan de slag als conciërge!

Ben je op zoek naar een **uitdaginge** en **afwisselende** functie en heb je hart voor het **onderwijs**?

Solliciteer dan bij de Jacobus Fruyter Scholengemeenschap in Rijssen!

Scan de QR-code

Nog steeds geen zomervakantie geboekt? En houd jij naast gezelligheid ook van diepgang? Wij zoeken nog een paar **reformatorische reisgenoten** (leeftijd van 25-35 jaar). In week 32 gaan wij met een groepje naar Friesland. Meld je aan via reisgenotengezocht.zomer2024@gmail.com

HIRING NURSES in Canada

Located near Lethbridge, Alberta, Canada, Eventide Home opened its doors in June 2023 and is serving the seniors of the NRC/RCNA congregations in Southern Alberta. Eventide Home provides care to residents with all levels of care needs.

Nurses with their Verzorgende IG, MBO and HBO registrations are encouraged to apply. As a nurse at Eventide Home you will have the opportunity to provide quality nursing care utilizing your nursing skills on a daily basis. Eventide Home has a great team of nurses and provides competitive wages. To apply or inquire about the job opportunities - contact Paul Vanden Broek.

EVENTIDE HOME
Email: Manager@EventideHome.ca
www.eventidehome.ca
1(403)320-0655 - ext3

Onesiforus

NEDERLANDSE STICHTING
VOOR CHRISTELIJKE HANDEIHING

De doelstelling van de interkerkelijke stichting is het verlenen van **geldelijke steun aan, met name vanwege gemoedsbezwaren, in financiële moeilijkheden geraakte personen, gezinnen e.a.**

Alle hulpaanvragen worden door een commissie getoetst en besproken met de diaconie.

Om haar doel te realiseren is de stichting afhankelijk van giften, collecten en legaten.

U kunt uw bijdrage storten op:
NL36 RABO 0354 2210 00 of
NL76 INGB 0004 1778 00
t.n.v. "Onesiforus"

Bestuur:
ds. W.J. op 't Hof (voorz.)
G. Hop (sect.)
W.A. Barth
ds. A. den Hartog
J.J. van Ommeren
C. Vos

Comité van aanbeveling:
Ds. P. de Boer
Ds. D. Heemskerck
Ds. J. Roos

Adviescommissie:
F. Bouman
D.C. van der Ploeg
mr. drs. S. Visser

Aanvragen en informatie:
www.onesiforushulp.nl

Garderensweg 106 b | 3888 LD | Uddel | info@onesiforushulp.nl

Begrafenisonderneming de Jongh

Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begrafenissen

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar
Hardinxveld-Giessendam 0184 - 611 154
Waardenburg 0418 - 652 039
Werkendam 0183 - 701 017
Dordrecht e.o. 078 - 641 27 40
Nieuw-Lekkerland 0184 - 683 838

info@begrafenisondernemingdejongh.nl
www.begrafenisondernemingdejongh.nl

Kraamzorg in een vertrouwde sfeer

Tevredenheid door kwaliteit,
met behoud van identiteit.

Meer informatie: 0187-48 91 73
Aanmelden: www.shgzorg.nl

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING

P.H. VAN DER LEER

Veenendaal Rhenen

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding
bij het verzorgen van alleen begrafenissen

P.H. van der Leer

T 0318 - 526641
M 06 - 46376232

E info@phvanderleer.nl
W www.phvanderleer.nl

PROFIJT ISOLATIE

Energiestraat 7 7461 TZ RIJSSEN Tel: 0548 546055

Profiteer nu!! landelijke subsidie

De specialist in het milieubewust
isoleren van uw woning

Vloerisolatie
Spouwisolatie
Dakisolatie
Gevelisolatie

www.profijtisolatie.nl

WILTRAAMDECORATIE
VAN DER WILT
RAAMDECORATIE

**UW ADVISEUR
AAN HUIS**

06 - 36 29 43 14
wiltraamdecoratie.nl

JOH. DE HEER
toetsen en meer, sinds 1898

**UW ORGEL- ÉN
PIANO SPECIALIST**

www.johdeheer.nl

Leeghwaterstraat 46/47
3364 AE Sliedrecht
Tel.: 0184-419 611

kina
begrafenisverzorging

D.W. Schipper
010-458 31 12
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

VOGG... AL 65 JAAR MUZIEK VOOR KERK EN HUIS

Voor kerkenraden
EXAMENCOMMISSIE
 Voor advies bij de selectie en benoeming van organisten
ORGELBOUWADVIESCOMMISSIE
 Bij aanschaf, bouw of onderhoud van het orgel
MODELINSTRUCTIE
 Voor de aanstelling van organisten

Voor organisten en andere muzikliefhebbers
KERK & MUZIEK Ons tweemaandelijks blad
BUNDELS met Psalmbewerkingen
CURSUS Kerkelijk Orgelspel
Allerlei ACTIVITEITEN

Meer informatie
 of bladmuziek bestellen?
 www.kerkenmuziek.nl of mail naar
 info@kerkenmuziek.nl

VOGG
 VERENIGING ORGANISTEN GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Jouw bruidsjurk...
 -Uniek -Maatwerk -Betaalbaar

Atelier Joline **www.atelier-joline.nl**
 Reeuwijk

Begrafenisonderneming STAM
 Molenstraat 153, 2961 AK Kinderdijk
 Tel. 078 6919005 - **Geen crematies** -

Reformatische Psychologenpraktijk Nederland biedt identiteit bewuste behandeling en begeleiding aan volwassenen, jongeren en kinderen met psychosociale en psychologische vragen en problemen.

Tevens voor mediation en zakelijke advisering.
 Drs. J.C. de Jonge en mw. drs. M.J. de Jonge - Brouwer.

 44 R I-straat 2, 4051 AR Ochten
 0344 - 667042 of info@rpnederland.nl

www.rpnederland.nl

Fides
 praktijk voor hulpverlening en diagnostiek

Een vertrouwd adres voor hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen vanuit een Bijbelse visie.

Wij bieden o.a. hulp bij:

- Opvoedingsvragen
- Relatie- of werkproblemen
- Somberheid, angst, piekeren
- Psychische klachten
- Gezinsproblemen
- Identiteits- en andere vragen

U kunt bij ons ook terecht voor psychologisch onderzoek, indicatieaanvragen en onderzoek, begeleiding en training van mensen met een verstandelijke beperking.

Bel voor informatie of aanmelding
 Tel. 0342 - 41-99 77
 Van Breugelplantsoen 1
 3771 VM Barneveld
 www.fideshulpverlening.nl

terdege
 ZOMERFAIR

24 juli t/m 27 juli
 Kasteel Groeneveld Baarn

Ontvang **20% KORTING** op entreeprijs met code **ZF2024S**

TERDEGEZOMERFAIR.NL

de SAAMBINDER

Bewuste keuze

Colofon

Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten
 Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. B. Labee
 Redacteurs: ds. G.J. van Aalst, J. van 't Hul,
 ds. G.W.S. Mulder

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers, boeken ter recensie en vragen voor de rubriek 'Vraag en antwoord' naar:

ds. B. Labee
 Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
 T 0318-513597
 E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
 Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
 T 0651-622260
 E jvtul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk:

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
 Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
 T 0348-489900
 E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan Verloop drukkerij:

Ohmweg 31, 2952 BD Alblasserdam
 T 078-6912899
 E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandag-morgen 9 uur.

Advertenties € 1,90 per mm.
 Familieberichten € 0,45 per mm.
 Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
 Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
 T 0348-489900
 E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden:

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
 De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen:

voor Nederland: € 15,50 per halfjaar
 voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
 * afwijkend tarief voor: Canada: \$ 165,
 USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika:

A.C. Kieboom
 12093 Sprinkle Road
 Vicksburg, MI 49097
 T. 001 269 720 3533
 E. saambinder.noordamerika@gmail.com

Enkele handige websites

Gereformeerde Gemeenten:

Algemeen: www.gergeminfo.nl
 (doorklikken naar diverse deputaatschappen)

De Saambinder: www.desaambinder.nl

Adviesplein gemeente en gezin:

www.gemeentengezin.nl

Studenten: www.werkgroepstudenten.nl

Jeugdbond: www.jbgg.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

06

Het werk van de Heere

De zon schijnt in de zomer regelmatig. Dat geeft extra hoop. Waarop? Lees het maar in Gods Woord: 'Zij zullen U vrezen, zolang de zon en maan zullen zijn, van geslacht tot geslacht' (Psalm 72:5).

De Heere gaat door met Zijn werk! Ook in kinderharten. Wat gebeurt er als de Heere in je leven gaat werken? Dan gaat het Woord tot je hart spreken. Dan zit je in de kerk en gaan de woorden niet je ene oor in, je andere oor uit, maar dan raakt het je hart. Er komt liefde tot de Heere en Zijn dienst. Dan is er een gebed in je hart: 'Heere, trek mij toch, dan zal ik U nalopen!'

Je voelt dat je lang genoeg voor jezelf geleefd hebt. Als het zou kunnen, zou je wel naar de Heere willen toe kruipen. Maar je komt erachter dat je steeds minder ver komt en dat je in je hart en leven steeds meer zonden tegenkomt. Je hebt gezondigd tegen een heilig God. Maar als het écht het werk van de Heere is, gaat Hij op Zijn tijd door Zijn Woord en Geest meer en meer trekken. Als je in de kerk zit, verlang je ernaar dat de Heere tot je spreekt. Als er over Hem wordt gepreekt, raakt dat je hart. Het kan nog! Maar je voelt ook steeds meer: het is alleen genade. En als Hij mij overslaat, heb ik dat verdiend. Zondaren die hun nood voelen, worden getrokken. 'Geef mij Jezus of ik sterf'. Ook kinderen worden getrokken, omdat ze voelen dat er buiten Jezus geen leven is. Dan ligt er toch op de bodem van je hart weleens hoop. Dat Hij zal overkomen in je hart, op Zijn tijd! 'Wacht dan, ja wacht, verlaat u op den Heer' (Psalm 27:7, berijmd).

Herken jij dit al in je eigen leven? ♦

Leestip: Hooglied 1:1-8

A. Janse-Pieterman, Rijssen

Een dominee in de gevangenis

Oorlog op komst

In het universiteitsgebouw te Leiden is het een drukte van belang. Groepjes studenten staan na de les druk met elkaar te praten. Er is oorlog op komst! In de Zuidelijke Nederlanden is opstand uitgebroken. De roomsen daar willen zich niet langer buigen onder de regering van Koning Willem I, de vorst van de protestantse Noordelijke Nederlanden en de rooms-katholieke Zuidelijke Nederlanden. Het bericht is als een lopend vuurtje door het land gegaan. 'Jongens, we moeten allemaal onze stem laten horen!', roept één van de jongens. 'Dit is een bedreiging voor ons vaderland.' 'Laten we een oproep schrijven aan onze landgenoten dat ze allemaal in het leger gaan,' mengt Lambertus Ledebouer zich in het gesprek, 'dát lijkt mij de beste weg om de koning te steunen.' 'Goed idee,' zegt Scholte. 'Als jij die oproep schrijft, maak ik een intekenlijst waarop wij vast allemaal onze naam kunnen invullen.' Opgewonden roepen de studenten door elkaar heen.

Als Lambertus even later naar huis loopt, buitelen zijn gedachten over elkaar heen. Zodra hij z'n kamer binnenstapt steekt hij snel enkele olielampjes aan en gaat meteen achter z'n bureau zitten. Driftig trommelt hij met z'n vingers op het bureaublad. Hoe zou hij nu het beste kunnen beginnen... Opeens weet hij het. Ja, dát is het. Snel opent hij z'n inktpot, neemt z'n ganzenveer en schrijft:

Waarde landgenoten:

Ik kan niet zwijgen. U weet dat onze koning een oproep heeft gedaan om het land te verdedigen. Ook ik wil u allemaal oproepen onder ootmoedig en biddend opzien tot de almachtige God, Die Nederland en Oranje zo vaak uit grote gevaren heeft gered, om hieraan gehoor te geven.

Jongemannen, jullie zijn nog vol moed en kracht; acht het een voorrecht om je krachten te mogen geven aan ons vaderland! Gehuwden, ook jullie wil ik oproepen. En de vrouwen wil ik aanraden om onder tranen het harnas aan hun mannen te geven. Zij gaan om u en uw kinderen te beschermen...' ♦

Vraag ^{en} antwoord

door
ds. Labee

Want ook in dezen zuchten wij

Wilt u wat schrijven over de woorden uit 2 Korinthe 5 vers 2? Mag een christen concrete gedachten hebben over het genoemde verlangen?

Wat wij weten

De verschrikkelijke woorden die in de Griekse oudheid klonken, zouden vandaag gesproken kunnen zijn: 'Zolang als ik er ben, is de dood er niet en wanneer de dood er is, ben ik er niet meer'. In de gemeente van Korinthe klonken andere woorden. De tweede brief aan deze gemeente werd voorgelezen: 'Want wij weten dat, zo ons aardse huis dezes tabernakels gebroken wordt, wij een gebouw van God hebben, een huis niet met handen gemaakt, maar eeuwig, in de hemelen' (2 Kor. 5:1).

Het aarden vat van Paulus' aardse leven (waarover hij in hoofdstuk 4 vers 7 schreef), was broos en breekbaar. En als dat 'tenthuis' of 'sterfelijk vlees' wordt gebroken, mag die heerlijke wetenschap van Gods kind overblijven. Zeker, het proces van de 'gestadige dood' zal uitlopen in de tijdelijke dood. Ook een 'gekochte met bloed' zal (tenzij de wederkomst eerder is) die donkere poort doorgaan. Maar over het bestreden en zwakke christenleven valt hier hemels licht: in de plaats van dat aardse tenthuis komt een 'gebouw van God', niet met handen gemaakt. We volgen graag kanttekening 3: 'Sommigen nemen dit voor de hemelse heerlijkheid, waarmee onze lichamen ten uitersten dage eerst zullen verheerlijkt worden. Doch alzo de apostel hier merkkelijk spreekt van een gebouw of huis hetwelk wij, nadat deze tabernakel gebroken is, van God zullen hebben, en dat in den hemel, en zo haast wij uit dit lichaam gaan wonen, gelijk blijkt uit de verzen 6 en 8, zo wordt het wel zo bewaamelijk voor de hemelse heerlijkheid in het gemeen genomen, waarmee de ziel versierd en gelijk als bekleed wordt, zo haast zij deze tabernakel aflegt, en waarmee het lichaam daarna zal bekleed worden als het uit de doden zal opgewekt zijn.'

Dan volgen de woorden van vers 2: 'Want ook in dezen zuchten wij, verlangende met onze woonstede die uit den hemel is, overkleed te worden'. Paulus zucht vanwege de gebrekkige 'tentwoning' die hij omdraagt, verzwaaard door het pak van de zonde en door allerlei aanvechtingen. Naast alle opzien tegen de dood, als een koning der verschrikking, gaat een ware christen weleens verlangen. Als het aardse 'tentdoek' wordt opgerold, is er een andere 'bekleding'. Dan wordt ten volle gesmaakt wat hier zo onuitsprekelijk groot was: 'want Hij heeft mij bekleed met de klederen des heils, den mantel der gerechtigheid heeft Hij mij omgedaan' (Jes. 61:10b). Of met die andere woorden: 'Jezus' bloed en Zijn gerechtigheên, die zijn mijn bruidstooi, anders geen'.

Wat wij niet weten

Mogen wij nu concrete gedachten hebben over dat verlangen naar de toekomst van Gods Kerk? Het is niet verkeerd als de bruidsgemeente op aarde bij tijden de heerlijkheid van het toekomstige leven overdenkt. Integendeel, dat toch de bruid zou verlangen naar de Bruidegom en de dag van de bruiloft!

Als we maar niet vergeten wat de apostel Johannes schrijft: 'Geliefden, nu zijn wij kinderen Gods, en het is nog niet geopenbaard wat wij zijn zullen' (1 Joh. 3:2a). De heerlijkheid die de kinderen van God bereid is, weten we nog niet, 'hoewel daarvan enige beschrijvingen hier en daar in de Schrift gedaan worden' (kanttekening 9b). De woorden die volgen (in 1 Joh. 3:2b) zijn wel onbevattelijk rijk: 'Maar wij weten dat als Hij zal geopenbaard zijn, wij Hem zullen gelijk wezen; want wij zullen Hem zien gelijk Hij is'.

Lezer(es), wat wéét u? ♦

► Heb jij/hebt u ook een vraag?

Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder. Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.